

Baggrundsnotat til kapitel 5 *Omstilling af opvarmning* i Klimarådets rapport *Afgifter der forandrer juni 2016*

1 Indledning

Klimarådet har i kapitlet *Omstilling af opvarmning* i rapporten *Afgifter der forandrer* beregnet den mulige økonomiske gevinst ved at sænke afgiften på el til opvarmning. El til opvarmning beskattes i dag hårdere end øvrige brændsler. Den høje afgift betyder, at eldrevne varmepumper står privatøkonomisk dårligt i konkurrence med biomassefyrede anlæg, når der skal vælges opvarmningsform – både ude i de enkelte husstande og i fjernvarmen. Det er uhensigtsmæssigt, da eldrevne varmepumper er samfundsøkonomisk billigere end de biomassefyrede anlæg. I dette notat beskrives de beregningsmodeller og forudsætninger, som Klimarådet har benyttet. Dertil vises en række følsomhedsberegninger.

Klimarådet har til fjernvarme-beregningerne benyttet den anerkendte energisystem Balmorel. Til beregninger indenfor individuel opvarmning i husstande har Klimarådet udviklet en model for individuel opvarmning.

I det følgende beskrives først de to anvendte modeller i afsnit 2. For hver model beskrives først den tekniske funktionalitet, hvorefter de centrale antagelser og beregningsforudsætninger beskrives. Hvor der er truffet centrale valg i henhold til antagelser beskrives og begrundes disse.

Herefter følger i afsnit 3 en række følsomhedsanalyser, som viser konsekvensen for henholdsvis brændselsforbrug, CO₂-emissioner og samfundsøkonomiske gevinster ved forskellige afgiftssatser for elvarme og forløb for brændselspriser. Følsomhedsanalyserne undersøger forskellige sænkelse af elafgiften og forskellige brændselsprisforløb.

2 Modeller og centrale antagelser

Det samlede varmeforbrug til individuel opvarmning og fjernvarme er antaget konstant over perioden frem mod 2030. Dette er i overensstemmelse med Energistyrelsens seneste basisfremskrivning.

2.1 Beskrivelse af Balmorel og centrale antagelser

Klimarådet har benyttet energisystemmodellen Balmorel til beregning af økonomiske konsekvenser og brændselsforbrug i fjernvarmen ved omlægning af afgifter.

Balmorel er en energisystemmodel med fokus på el- og fjernvarmesektoren. Modellen minimerer den samlede omkostning ved el- og fjernvarmeproduktion i udvalgte geografiske områder, baseret på den samlede el- og fjernvarmeefterspørgsel samt antagelser om brændselspriser, afgifter, tilskud, virkningsgrader på kraftværker mv.

El- og fjernvarmeefterspørgsel er opgjort på timeniveau og afspejler dermed de udsving over døgnet, ugerne og månederne, som ses i virkeligheden. På samme måde er der indlagt profiler på timebasis for, hvordan vinden blæser, og solen skinner, hvilket afgør den samlede vind- og solkraftproduktion på timeniveau over året.

De enkelte geografiske områder bliver repræsenteret ved en særskilt timeprofil for efterspørgsel, vind- og solproduktion for hvert geografisk område, hvilke kraftværker, der er til rådighed samt brændselspriser, afgifter og tilskud. Modellen arbejder med 3 geografiske niveauer, nemlig lande, regioner og områder. Regioner afspejler typisk større områder pr. land (eksempelvis Danmark øst og Danmark vest). El-efterspørgsel og elproduktionen modelleres for hver region, hvilket medfører, at regionerne typisk dækker integrerede elnetområder. De enkelte elnetområder kan så være forbundet i modellen via transmissionsforbindelser til brug for udveksling af el. Et niveau under regioner ligger områderne. Disse områder bruges til fjernvarmemodelleringen, hvor områderne enten dækker konkrete fjernvarmeområder eller dækker over flere ensartede fjernvarmeområder inden for en region. Det kan eksempelvis være et område som "decentral, naturgasfyret fjernvarme i Danmark øst". Der er indlagt en profil for fjernvarmeefterspørgslen inden for hvert fjernvarmeområde.

I modellen er kraftværker, fjernvarmeværker, vindmøller, solceller mv. repræsenteret som enkelte enheder. Der er indlagt et grundforløb med de eksisterende kraftværker, hvor disse tages ud af produktion, efterhånden som de bliver udtjent. Herefter modelleres investeringer i nye kraftværker og anlæg endogent, så el- og fjernvarmeefterspørgslen imødekommes til de lavest mulige omkostninger.

Klimarådet har kørt med data, der repræsenterer Danmark samt vores nabolande Sverige, Norge, Finland, Tyskland, Holland og Belgien. Valget af lande har dog mindre betydning for den danske fjernvarmeproduktion. Modellen er kørt for årene 2015, 2020, 2025 og 2030.

2.2 Beskrivelse af Model for Individuel Opvarmning (MIO)

Klimarådets model for valg af opvarmningsform omhandler valg af varmekilde til individuel opvarmning i huse. Modellen laver en fremskrivning af valg af varmekilde og det afledte energiforbrug til individuel opvarmning i 2030. Modellen kan bl.a. anvendes til at udregne, hvordan afgiftsændringer påvirker energiforbruget i 2030. De enkelte husholdninger står overfor at vælge mellem følgende opvarmningstyper; olie, naturgas, biomasse (træpillefyr) samt el-varmepumpe. Modellen ser ikke på de husstande, som har mulighed for at vælge fjernvarme, da afvejningen imellem fjernvarme og individuel opvarmning i de enkelte områder antages givet af eksogene beslutninger.

Modellen for individuel opvarmning blev første gang anvendt i Klimarådets første rapport i en analyse af virkemidler til at opfylde det nationale reduktionsmål i 2020, jf. baggrundnotat fra november 2015. Formålet med modellen var at beregne effekter af omlægning af individuel opvarmning frem mod 2020. Modellen for individuel opvarmning er siden blevet opdateret for at afspejle perioden frem mod 2030, og ligeledes for at inddrage de nyeste offentligt tilgængelige beregningsforudsætninger.

Der er en række husstandstyper i modellen, som er defineret ved deres årlige varmebehov, opvarmningsform (olie, naturgas, biomasse eller varmepumper), og om deres fyr skal skiftes inden 2030. For hver husstandstype beregnes de årlige varmeomkostninger givet husstandstypens opvarmningsbehov, investeringsomkostning samt brændselspriser og afgifter. Dernæst antager modellen, at agenterne er fuldt rationelle, så de minimerer deres årlige varmeudgifter inkl. annuiserede kapitalomkostninger ved investering i fyr/varmeanlæg givet deres årlige opvarmningsbehov og investeringsomkostning. På den måde kan modellen beregne, hvor mange husstande der vælger de forskellige opvarmningsløsninger i 2030, givet de konkrete afgiftssatser, investeringsomkostninger, brændselspriser mv.

Husstandstyperne er i 2015 fordelt ud fra BBR-registeret og Energistyrelsens årsstatistik for brændselsforbrug til opvarmning. I modellen har husstande, der har oliefyr i 2015, mulighed for at købe et nyt oliefyr, et træpillefyr eller en eldreven varmepumpe frem mod 2030. Husstande, der har gasfyr i 2015, har mulighed for at købe et nyt gasfyr, et biomassefyr eller en el-varmepumpe frem mod 2030. Husstande, der har biomassefyr i 2015, har mulighed for at købe et nyt biomassefyr eller en el-varmepumpe frem mod 2030. Husstande, der har en el-varmepumpe i 2015 kan skifte til et biomassefyr eller fortsætte med en varmepumpe.

Modellen tager ikke højde for, at der kan ske et skift fra individuel opvarmning til fjernvarme i de enkelte husstande. Så i modellen har de husstande, som ikke har adgang til fjernvarme i 2015, eller ikke adgang i 2030.

Modellen antager, at 60pct. af de nuværende fyr/varmeanlæg (olie, naturgas, biomassefyr og el-varmepumper) skal udskiftes frem mod 2030. De 60 pct. er begrundet i, at der er 15 år til

2030, og at et fyr gennemsnitligt holder i 25 år. De resterende 40pct. skal som udgangspunkt ikke udskifte varmekilde medmindre, at det er rentabelt.

Det økonomisk rationelle valg af opvarmningsform hænger meget sammen med husstandens opvarmningsbehov. Dette afspejles i modellen via en statistisk fordeling af husstandenes varmebehov. Modellen fordeler husstandene ud fra deres individuelle opvarmningsbehov ved hjælp af udtræk fra BBR-registeret. Fx bruger 0,06 pct. af husstandene med et oliefyr som opvarmningsform 1 MWh om året, 0,52 pct. bruger 2 MWh om året, osv. op til 100 MWh om året. Varmeforbruget er delt op i 1 MWh intervaller med i alt 100 grupper.

Der har empirisk vist sig store forskelle i, hvad det koster at installere en varmepumpe. Dette afspejles ligeledes i modellen via en statistisk fordeling af husstandene. Baseret på forbrugerundersøgelse i forbindelse med ordningen "Skrot dit oliefyr" fra Energistyrelsen fordeles brændselsforbruget ud på eventuelle investeringsomkostninger for el-varmepumper. Så 12,5 pct. af husstandene skal betale 90.000 kr. for en el-varmepumpe, 18,8 pct. skal betale 95.000 kr. for en el-varmepumpe, osv. Laveste pris er 25.000 kr., og højeste pris er 115.000 kr. Investeringsomkostningerne er inddelt i 5.000 intervaller.

De 2 fordelinger er antaget at være uafhængige i modellen. Husstandenes investeringsomkostninger til varmepumper er typisk afgjort af kvaliteten af radiatorssystemer, om der er vandbåret varmesystem mv., hvilket kun i et vist omfang hænger sammen med det årlige varmebehov.

Resultatet af modellen er

- Fordelingen af husstande med hver opvarmningsform i 2030
- Det samlede energiforbrug for hver opvarmningsform i 2030
- Samlede drivhusgasudledninger for husstandenes individuelle opvarmning i 2030
- Provenu fra energiafgifter i 2030
- Samlede opvarmningsomkostninger (ekskl. hhv. inkl. afgifter) i 2030

2.3 Centrale beregningsforudsætninger

De centrale beregningsforudsætninger er vist i nedenstående tabel.

Beregningsforudsætninger	Kilde
Brændselspriser (Kul, naturgas, biomasse mv.)	Energistyrelsens beregningsforudsætninger, april 2016
CO ₂ -kvotepriser	CO ₂ -kvotefutures (EUA Futures) til 2020, herefter interpoleret til Energistyrelsens beregningsforudsætninger, april 2016 ("lavt skøn")
VE-udbygning	Følger af Klimarådets PSO-fremskrivning mod vindscenariet
Investeringsomkostninger og virkningsgrader på anlæg	Energistyrelsens Teknologikatalog, dataark pr. april 2016. Varmepumper er modelleret med en virkningsgrad på 3,5. Det er baseret på en række demoprojekter og varmepumpeprojekteringer med grundvand og jordvarme som varmekilde.
Nettariffer	18 øre/kWh for varmepumper
Scenariet specifikke antagelser	
PSO	
Med PSO	PSO beregnet på baggrund af beregnede elpriser. De beregnede elpriser er lagt ind i Klimarådets model for PSO-fremskrivning, hvormed den samlede PSO-omkostning pr- år er beregnet. Herefter er PSO-tariffen er blevet beregnet ud fra elforbruget
Uden PSO	Ingen PSO på elforbrug
Energiafgifter	Nuværende afgifter på 2016-niveau (antaget konstante i faste priser)
CO ₂ -afgifter	Nuværende CO ₂ -afgift på 2016-niveau (antaget konstante i faste priser)
Basis-scenarie	Nuværende afgifter på 2016-niveau (antaget konstante i faste priser)
Lav elafgift, med PSO	Elafgift på el til opvarmning nedsat til 9 øre/kWh, ellers som basis-scenarie
Lav elafgift, uden PSO	Elafgift på el til opvarmning nedsat til 29 øre/kWh, ellers som basis-scenarie
Elpriser	Som beregnet i Balmorel pba. af overstående

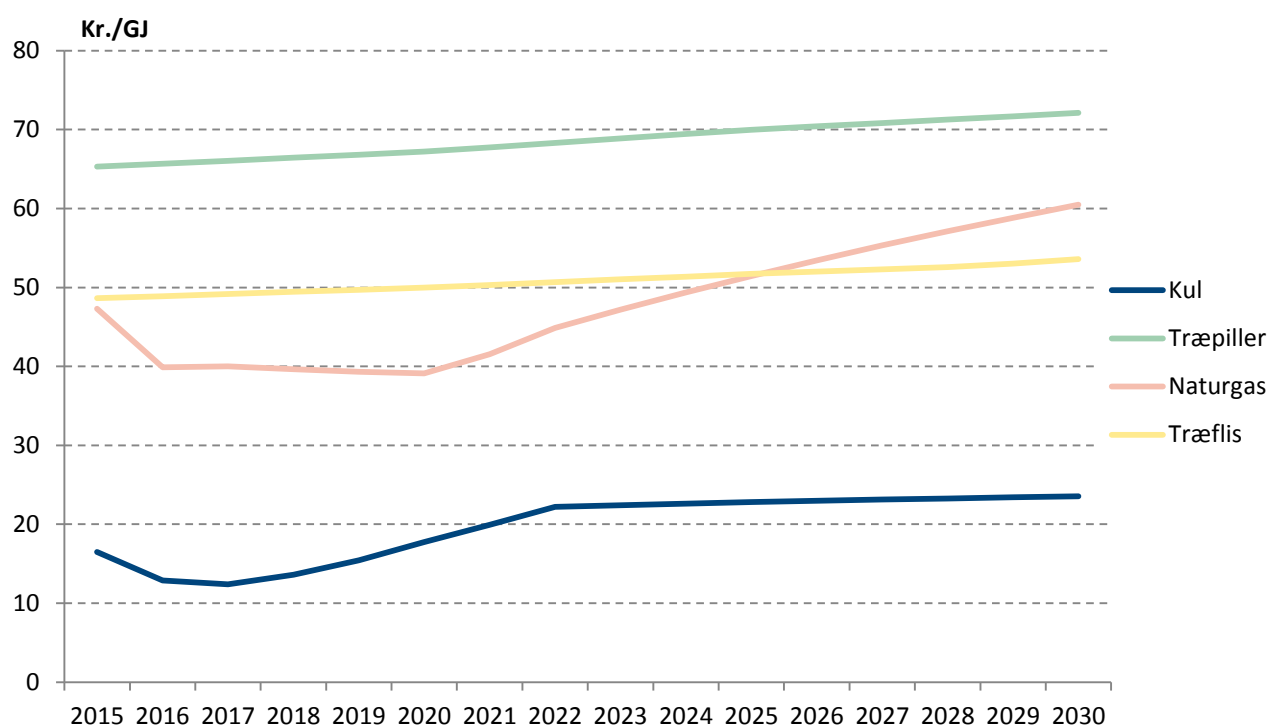
Tabel 1 Centrale beregningsforudsætninger i Klimarådets varmemodeller

Anm.: Det antages, at grundbeløbet for decentrale kraftvarmeværker bortfalder med udgangen af 2018 som aftalt.

Kilde: Klimarådet

Forløb for brændselspriser

Brændselspriserne følger Energistyrelsens beregningsforudsætninger fra april 2016. Naturgasprisen er relativt lav – 51 kr./GJ - frem til 2025 i forhold til Energistyrelsens beregningsforudsætninger i 2015, hvor naturgasprisen blev fremskrevet til 74 kr./GJ i 2025. De lave naturgaspriser betyder, at naturgas er relativt mere konkurrencedygtigt i el- og fjernvarmeproduktionen. Energistyrelsen har sænket forventningerne til naturgasprisen i forlængelse af, at naturgasprisen er faldet markant i 1. halvdel af 2016. Der er usikkert om, naturgaspriserne vil holde så lavt niveau frem i tiden. Der er derfor udført følsomhedsberegninger på blandt andet naturgasprisen.

Figur 1 Brændselspriser i hovedscenarierne

Anm: 2016-priser

Kilde: Energistyrelsens beregningsforudsætninger april 2016.

CO₂-kvotepriser

CO₂-kvotepriserne er forudsat at følge prisen på CO₂-kvote-futures frem til 2020, med en CO₂-kvotepris på 42 kr./ton CO₂, stigende til 59 kr./ton CO₂ i 2030 i 2016-priser.

3 Følsomhedsberegninger

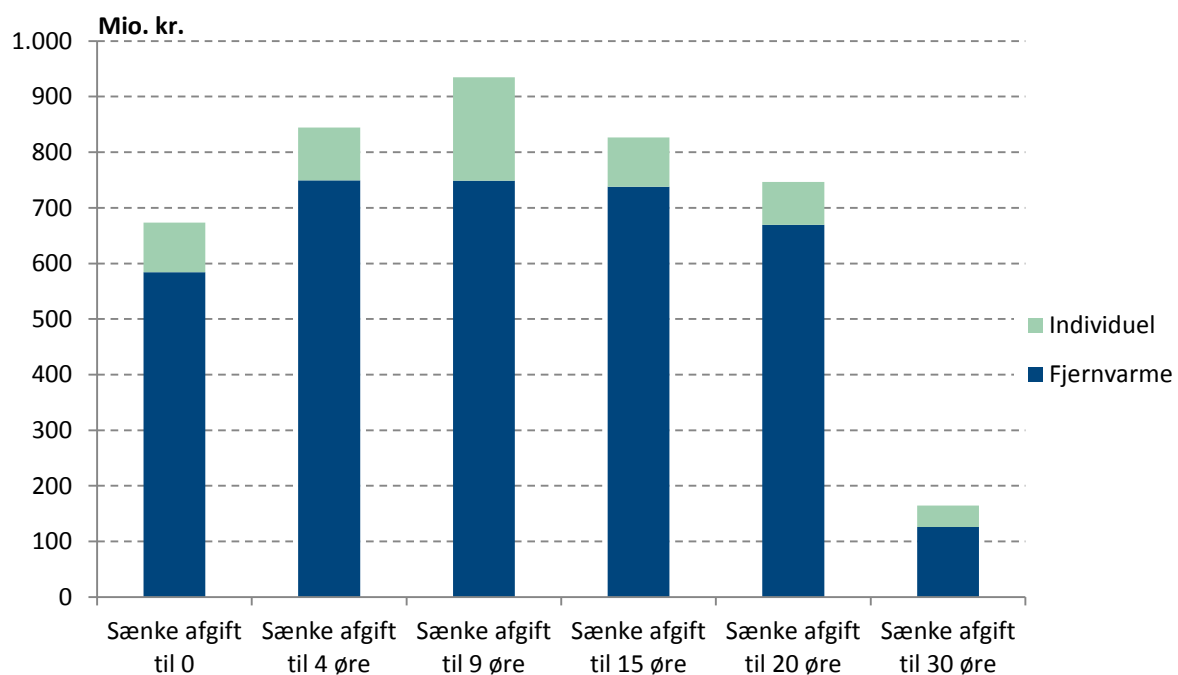
Der er foretaget følsomhedsberegninger for at undersøge om, anbefalingen om en lempelse af elafgiften er robust. Først er der foretages følsomhedsberegninger for de samfundsøkonomiske konsekvenser af forskellige satser for lempelser af elafgiften.

Herefter er der foretages følsomhedsberegninger for ændringer i de centrale brændselspriser, som måtte udvikle sig anderledes end forudsat i beregningerne. Det drejer sig om prisen på naturgas og biomasse samt CO₂-afgiften.

Endelig er PSO-fremskrivningen vist sammen med følsomhedsberegninger af lavere udbygningstakt med vedvarende energi til elproduktion hhv. ændret elpris.

3.1 Følsomhedsberegning for forskellige satser for elafgiften

De to modeller er blevet løst med forskellige satser for elafgiften, men ellers med de samme antagelser, som ligger til grund for basisscenarioet. Elafgiften er antaget sat til henholdsvis 0 øre/kWh, 4 øre/kWh, 9 øre/kWh (hovedscenariet), 15 øre/kWh, 20 øre/kWh og 30 øre/kWh. I basisscenarioet er afgiften på el til varme 38 øre/kWh, hvilket er den nuværende afgift. Herefter er de samfundsøkonomiske konsekvenser beregnet, hvilket er vist i nedenstående figur.

Figur 2 Samfundsøkonomisk ved lempelse af afgiften på el til varme

Kilde: Klimarådets egne beregninger

Som vist i figuren vil der være en aftagende samfundsøkonomisk gevinst, hvis elafgiften sænkes henholdsvis mere eller mindre end omkring de 10 øre/kWh, som er hovedscenariet i rapporten, dog i alle tilfælde med en positiv gevinst. For fjernvarme vil den optimale elafgift være 4 øre/kWh, som netop svarer til, hvad den samfundsøkonomiske mermeromkostning til 100 pct. vedvarende elproduktion vil være, hvis der betales PSO. For den individuel opvarmning bliver den samfundsøkonomiske gevinst dog lidt mindre, hvis elafgiften sættes så langt ned. Det skyldes, at der i den individuelle opvarmning sker det, at naturgas i nogle tilfælde er samfundsøkonomisk billigst, men fravælges til fordel for varmepumper, hvis elafgiften sættes ned til under 10 øre/kWh, hvilket er langt under energifgiften på naturgas. Der kommer altså et "uhensigtsmæssigt" stort skift til varmepumper i den individuelle opvarmning i det tilfælde.

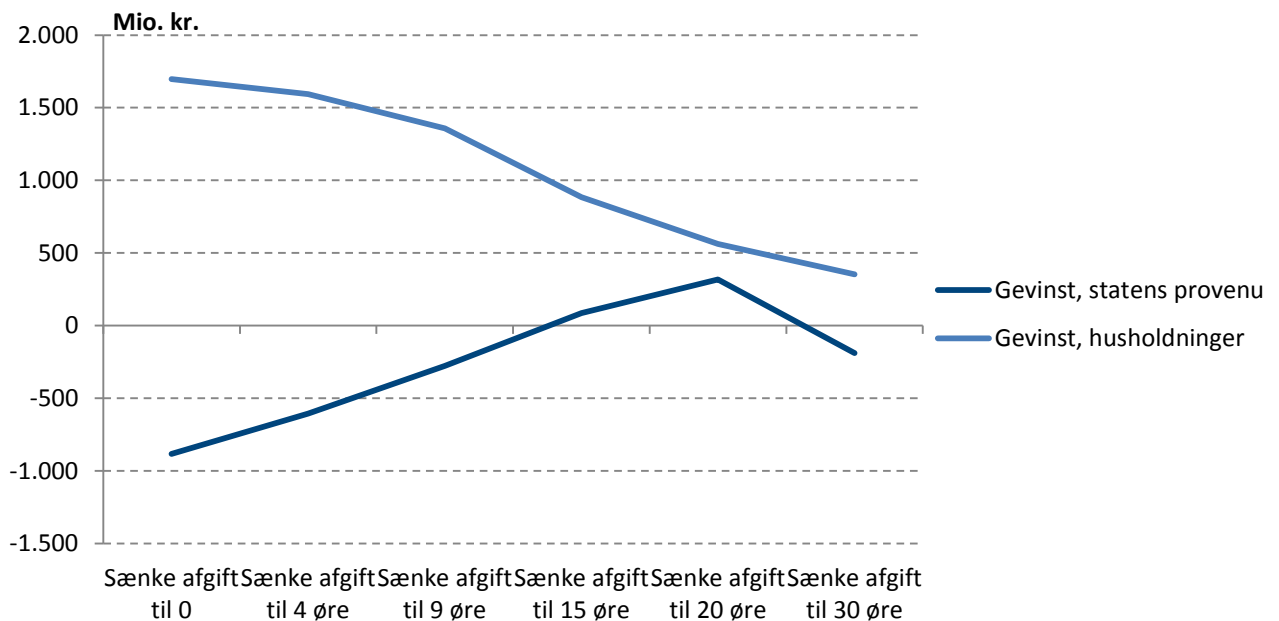
Beregningerne er vist for scenariet, hvor der stadigvæk betales PSO via elregningen. Hvis der ikke betales PSO via elregningen, er billedet det samme, hvor den maksimale samfundsøkonomiske gevinst opnås ved en lempelse af elafgiften til ca. 30 øre/kWh. Sænkes elafgiften til en lavere eller højere sats, vil ses samme billede som i figur 2.

Som vist kan der opnås en samfundsøkonomisk gevinst ved selv en mindre lempelse af elafgiften. Den samfundsøkonomiske gevinst er beregnet som summen af husholdningernes besparelse på opvarmning, ændring i statens provenu fra energifgifter, ændring i indtægter fra PSO-tariffen, ekstra omkostninger til udbygning med vedvarende energi, samt værdien af CO₂-besparelser i ikke-kvotesektoren.

Den gevinst, der opnås ved at sætte elafgiften ned, kan fordeles i mellem husholdningerne og staten. Staten kan få en større del af gevinsten ved at sætte elafgiften lidt mindre ned eller visa versa. Den største samlede gevinst vil som vist være ved en lempelse af elafgiften til omkring 10 øre/kWh. Som det ses af figur 3 vil husholdningerne her have en stor positiv gevinst, hvorimod staten vil få et mindre tab i afgiftsprovener.

Hvis det vælges at prioritere statens provener højere end den samfundsmæssige gevinst, kan elafgiften lempes mindre end anbefalet, eksempelvis til 20 øre/kWh. I det tilfælde vil både staten og husholdningerne få en positiv gevinst, men gevinsten for samfundet bliver ca. 200 mio. lavere end ved en sænkelse af elafgiften til ca. 10 øre/kWh.

Hvis elafgiften kun sænkes lidt, vil staten opleve et statisk provenutab, uden at dette får flere til at skifte til varmepumper. Dermed vil staten opleve et lille provenutab ved en lille afgiftslempelse. Ved en lidt større afgiftslempelse får staten en positiv provenugevinst fra den dynamiske effekt af, at flere vælger varmepumper frem for afgiftsfritaget biomasse. Lempes afgiften endnu mere, vil staten igen få et provenutab, da potentialet for varmepumper er opbrugt, og der derfor ikke kommer en større dynamisk provenueffekt.

Figur 3 Privatøkonomisk gevinst for husholdninger hhv. provenueeffekt for staten i 2030 ved forskellige nedsættelser af afgiften på el til opvarmning

Anm. Figuren medregner ikke omkostningerne til større udbygning til 100 pct. vedvarende energi til at dække ekstra elforbrug. Disse omkostninger kan fordeles efter stat og husholdninger igennem ændret PSO eller elafgift.

Kilde: Klimarådets egne beregninger.

3.2 Følsomhedsberegning for ændrede brændselspriser og CO₂-afgift

Der er og vil altid være usikkerhed om, hvordan brændselspriserne udvikler sig. Det er derfor vigtigt at undersøge, om det er en robust anbefaling at sænke elafgiften, hvis brændselspriserne udvikler sig anderledes end forventet.

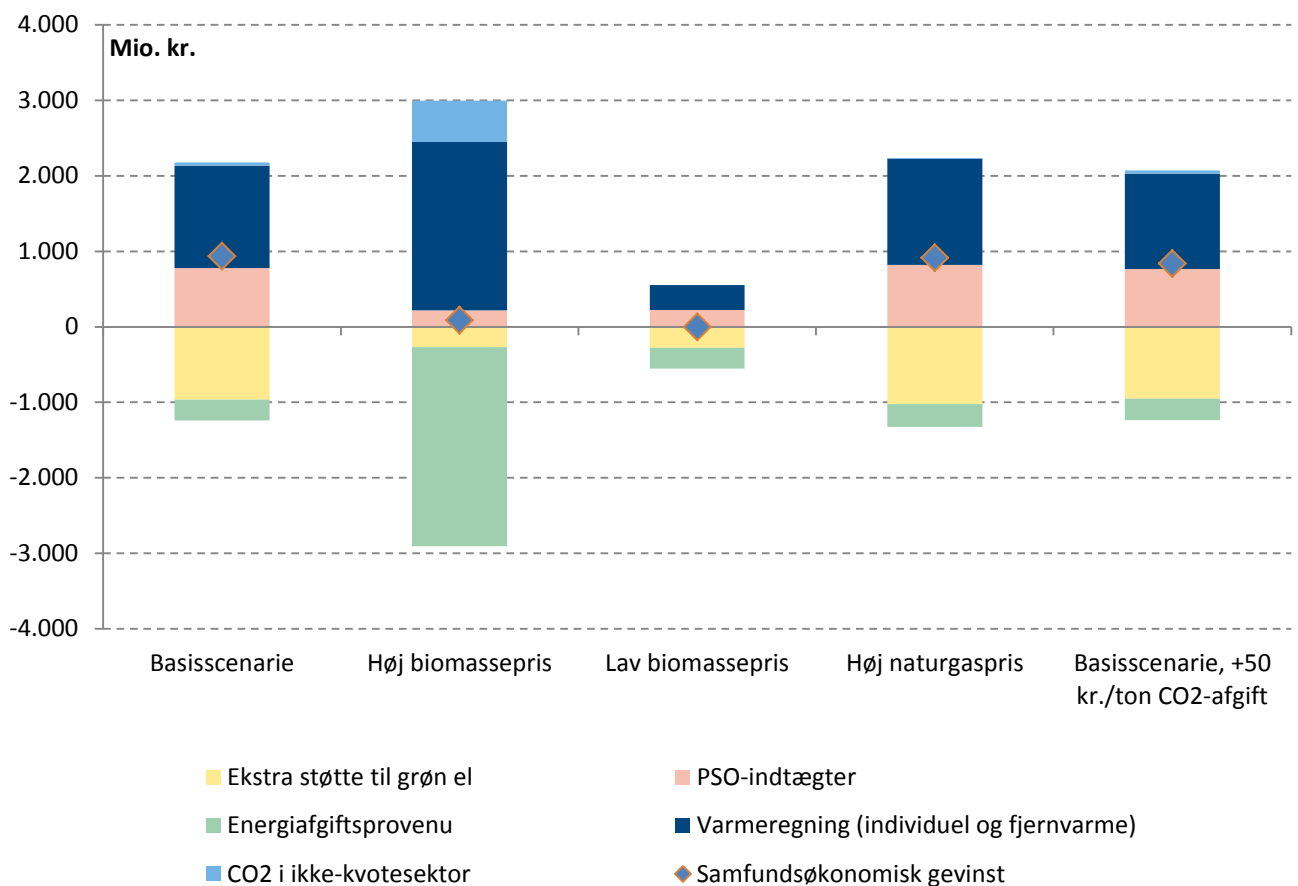
I det første scenarie er biomasseprisen 1½ gang højere end i basisscenariet. I det andet scenarie biomasseprisen 1½ gang lavere. Herefter er vist et scenarie, hvor naturgasprisen er 1½ gang højere end i basisscenariet. Naturgasprisen er i dag på et historisk lavt niveau, og der er på den baggrund ikke lavet følsomhedsanalyse på en lavere naturgaspris, da usikkerheden på naturgasprisen især forekommer at være i opadgående retning. Endeligt er der en følsomhedsberegning med en 50 kr./ton højere CO₂-afgift. Frem mod 2030 kan der blive behov for at øge CO₂-afgiften for at opfylde det kommende reduktionskrav i ikke-kvotesektoren. Det er derfor relevant at undersøge, hvorvidt anbefalingen om nedsættelse af afgiften på el til opvarmning er robust over for en højere CO₂-afgift.

Som det ses i figur 4, er den samfundsøkonomiske gevinst omkring 0 ved at sænke elafgiften, hvis biomasseprisen bliver højere end forventet. Det skyldes, at de fleste i det tilfælde alligevel vil skifte til varmepumper, uanset afgiftslempelsen. Dermed vil disse varmekunder få en

billigere varmeregning, som modsvares af statens provenutab. Hvis biomasseprisen er lav, vil den samfundsøkonomiske gevinst også være tæt ved 0. Det skyldes at, at næsten alle vil vælge biomasse, uanset om elafgiften sættes ned eller ej. Dermed vil en ændring af elafgiften kun få en lille betydning.

Stiger naturgasprisen igen fra det historisk lave niveau, viser scenariet med den høje naturgaspris, at der som i basisscenariet vil være en store samfundsøkonomisk gevinst ved at lempe afgiften på el til varme. Det resultat holder også, hvis CO₂-afgiften sættes op.

Følsomhedsanalysen på brændselspriser og CO₂-afgiften viser altså, at der baseret på flere forskellige beregningsforudsætninger vil være en positiv samfundsøkonomisk gevinst ved at sænke afgiften på el til varme. I "værste" fald, hvis biomasse enten bliver meget dyrt eller meget billigt, vil den foreslåede afgiftslempelse ikke have nogen særlig effekt.

Figur 4 Samfundsøkonomisk gevinst i 2030 af en nedsættelse af afgiften på el til varme til 9 øre/kWh ved ændrede brændselsprisforudsætninger hhv. højere CO₂-afgift

Kilde: Klimarådets egne beregninger.

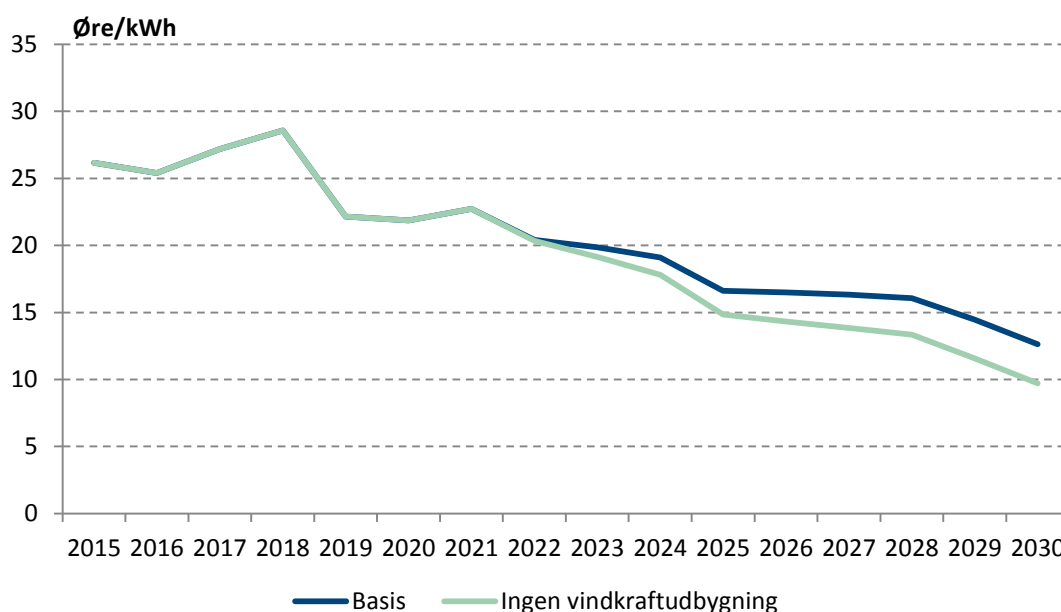
3.3 Følsomhedsberegning for VE-udbygning

I scenarierne er det lagt til grund, at der udbygges med vedvarende energi til elproduktion svarende til Energistyrelsens såkaldte vindscenarie. I det tilfælde vil omkring 80 pct. af strømmen være baseret på vedvarende energi i 2030. I det ene sæt scenarier dækkes omkostningen til vedvarende energi via PSO-tariffen på elregningen, mens det i det andet sæt scenarier ikke betales over elregningen.

Den anbefalede nedsættelse af elafgiften er baseret på, at el og biomasse stort set sidestilles afgiftsmæssigt. Ved den anbefalede elafgift betaler elforbrugerne i beregningerne en pris inkl. afgifter, som modsvarer den faktiske omkostning til produktion af strøm baseret på 100 pct. vedvarende energi. Denne ekstra betaling for de sidste procenter grøn strøm betales i beregningerne via elafgiften. I beregningerne svarer det til ca. 4 øre/kWh i tilfældet, hvor PSO betales over elregningen.

Hvis VE-udbygningen går langsommere end antaget, vil det betyde, at der via PSO reelt betales for en mindre VE-andel end i hovedscenarierne, og der er derfor længere op til 100 pct. grøn strøm. Det vil betyde, at elafgiften egentlig burde være relativt højere, hvis den samlede elpris, inkl. afgifter, skal afspejle den faktiske omkostning ved 100 pct. vedvarende energi. Ved mindre udsving i VE-andelen vil det dog ikke give praktisk mening at tilpasse elafgiften løbende.

I figur 5 er vist to fremskrivninger af PSO-tariffen. Det ene er basisscenariet, hvor VE-udbygningen følger en sti frem mod Energistyrelsens vindscenarie. I det andet scenarie antages, at der ikke udbygges med vindkraft i perioden fra 2020 til 2030.

Figur 5 Fremskrivning af PSO-tariffen, 2020 til 2030

Kilde: Klimarådets egne beregninger.

PSO-tariffen er i gennemsnit 1,5 øre/kWh lavere i perioden 2020 til 2030 i scenariet uden vindkraftudbygning end i basisscenariet. Den gennemsnitlige PSO-tarif i scenariet uden vindkraftudbygning er 16 øre/kWh i perioden 2020 til 2030. Samtidigt er VE-andelen lavere i scenariet uden vindkraftudbygning. I scenariet uden vindkraftudbygningen er VE-andelen i elproduktionen omtrent 75 pct. i hele perioden. Dermed vil elafgiften skulle være godt 11 øre/kWh frem for 9 øre/kWh - inkl. 5 øre/kWh i provenuafgift i begge tilfælde. Hvis der ikke betales PSO-tarif, vil den anbefalede nedsættelse af elafgiften skulle være godt 1 øre/kWh højere end anbefalingen i basisscenariet.

Denne følsomhedsberegning viser dermed, at afgiftssænkelsen er robust over for ændringer i VE-udbygningen.

3.4 Følsomhed over for elpris

Hvis elprisen bliver højere eller lavere end beregnet i hovedscenarierne i rapporten, vil der stadigvæk blive betalt tæt på den rette pris for grøn strøm, hvis PSO-tariffen bliver på elregningen. Det skyldes, at PSO-tariffen stiger, når elprisen falder. Dermed vil summen af elprisen og PSO-tariffen sikre en relativt stabil betaling. Hvis elprisen udvikler sig væsentligt anderledes end forventet, og der ikke betales PSO-tarif, bør nedsættelsen af afgiften på el til varme tilpasses, så den samlede pris, der betales for el inkl. afgifter, modsvarer omkostningen ved 100 pct. vedvarende elproduktion. Hvis elprisen bliver betydeligt lavere end forventet, bør elafgiften ikke lempes så meget som anbefalingen i basisscenariet. Hvis elprisen derimod bliver betydeligt højere, vil der være grund til at sænke elafgiften yderligere for at opnå den største samfundsøkonomiske gevinst.